

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt - kr.
Félévre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . 50 . . . . .
Egy órára . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetése alkalmatosság szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Aratás.

Debreczen, július 8.

Rengő buzakalász sárga erdeje már le-lehajítja fejét s kasza után vágyik... Megérkezett hozzá a láng-sugaru nyár, a mely megéreleli szemjét, megtölti sikerrel s kenyerét megadja a magyar nemzetnek, — a folyó hét ragyogó napfény kiszáritja a felszívott esőharmat romlasztó nedvétől s megkezdődik szerte a hazában pacsirta-üldöző suhogása az arató kaszának....

Elérkezett tehát! Mondjuk mindnyájan s hálát rebegünk az eget Urának, hogy ezt megérnünk engedte. Én is, midőn rá gondolok a te szép munkádra, édes jó magyar népem, öröm tölti el keblemet.

Látlak, előttem állsz, amint kora hajnaltól késő estig meg nem pihen a kasza kezében s könnyen, a fáradságnak legkisebb jele nélkül végzed azt a verejtékes munkát, a mely neked és az egész nemzetnek a kenyeret megadja.

Neked, és az egész nemzetnek! Oh, én édes magyar népem! Micsoda büszkeség töltheti és nem régen is még töltötte el a te szivedet aratása közben a pirosuló búzának, mikor erre a nagy hivatalosodra gondoltál...

Ma, mintha kezdene kivészni lelkedből az a szent érzés s csak arra gondolsz, hogy kevesebbet kapsz érte, mint azelőtt, avagy talán munkáért nem fizetnek úgy meg, mint másnak...

Ma már nem érzed azt a büszkeséget, mely apáid lelkét hevíté egykoron, hogy te vagy e nemzetnek fentartó gerincze,

*Csak formál a szerszám, csak forgat a mérték,
De a föld rögéből hajt ki minden éték.

mintha elfeledted volna, hogy ilyenkor nyáron egész nemzet, nem: egész világ szeme néz rád s várja munkádnak, szorgalmadnak eredményét, hogy a szerint igazítsa életét...

Ma nem heviti ez a szent érzés lelkedet, — pedig én így szeretnék mindig látni, különösen pedig így szeretnék most, az idej aratáskor.

Szeretném látni minden tetteidből, minden mozdulatodból, minden érzésedből, hogy örömmel tölti el a tudat, hogy a nemzeti műveltségnek, a nemzeti erőnek és a nemzeti vagyonosodásnak te vagy az alapja, szeretném leolvasni arcodról, hogy lelkedbe van véve az a szent tanítás: egymásért egymásnak!

Szeretném s nem tudom megállani, hogy el ne mondjam most aratáskor, ha az volna vezérlő csillagod életed

folyamán, hogy mindnyájan emberek vagyunk, ne toljuk előre a magunk baját, másnak is lehet, van is terhe, nehéz élete, nem egyedül te vagy mostan bajban s te sem vagy mindig s ne zugalódjál, ha talán nem úgy ütne ki minden, a mint te szeretnéd...

Jusson eszedbe mindig, azt kívánom neked, és boldog leszesz, én édes magyar népem, hogy te vagy a nemzet fentartó gerincze s így aratáskor te adsz erőt e hazának a tovább működésre s legyen előtted világos az az igazság, hogy ha érezzük, mindnyájan együtt érezzük a terhet, együtt huzzuk az igát...

Alacsony a buza ára? Legyen előtted ez az igazság, s mindjárt igaz nézőpont-ról tekintheted bajait. Belátod, hogy ha a buzaár alacsony s te nem vagy képes úgy élni, úgy berendezkedni, mint a hogyan te szeretnéd, akokr az sem csinál olyan forgalmat s nem huz annyi jövedelmet, a kinek te fizetnéd a buza árát, ha az nagyobb volna.

Ne hidd azt, hogy csak neked van bajod e hazában; de hisz ha van, mindjárt készen a segítség. Mondjam-e, hogy hívják? Tudjátok bizonyára magatok is, de azért kiírom: **összetartás, egyetértés a különböző termelési ágak művelőik között.**

Ne gyűlölje az a gazda a kereskedőt, ne keressen, ne lásson ellenséget az iparosban, hanem társát a küzdelemben, mely hivatva van, hogy e nemzetet nagygyá, dicsővé, s ekképen erőssé és vagyonnossá tegye...

Most aratáskor, mikor legtöbb a dolgod, de a mikor az eredményt is tapasztalod, most ajánlom ezt az igazságot figyelmedbe, hogy megszívlelvén tartsd magadat hozzá, — édes jó magyarom.

Nem a gyűlölség, nem a torzalkodás s legfőképen nem az irigység érzése az, ami ki fog emeli mai nehéz helyzetedből, a mely, hogy megvan, mindnyájan tudjuk és sajnosan érezzük, a magyar gazda baja közös a magyar iparos és kereskedő bajával, — hanem az egyetértés, mely a nemzet minden rétegét közös munkára ösztönzi.

Mert hogyan lesz a buza ára magasabb, hogyan lehet a magyar gazda anyagi helyzete kedvezőbb? Csakis úgy ha a magyar iparos és magyar kereskedő is fejlődik s nem érzi ugyanannak a kéznek a súlyát, a mely a magyar buza árát lenyomja.

Mert a baj meg van, de ez közös édes mindnyájunknál, A kibontakozásnak csak egy módja van, amelyet most, aratáskor különösen szükségesnek tartok

pelkedre kötni, édes jó magyarom. Egy rár hét mulva zsákokba öntve, mázsára akva előtted fog állni egy évi szorgalmadnak egész eredménye s elébed áll önkéntelenül is a sötét gond, mely eddig csak a hátad megett volt, vajjon mit kapok érte?!

Ha ma kérde, a felelet csak szomorú lehet: keveset; de épen ma kezded közt van a szabadulás eszköze, amelylyel szétlépheted lánczaidat, amelyek megkötik akaratodot s nem engedik, hogy kifejtsed azokat az eszközöket, amelynek anyagi javulásodat megteremteni hivatva vannak.

S ez az eszköz az egyetértés abban a szent törekvésben, hogy felszabadítsuk a magyar mezőgazdaságot, a magyar kereskedelmet és magyar ipart az osztrák gyámság alól.

Ha valamennyien urai lesznek önmaguknak, akik e hazának anyagi javán munkálkodnak, mindjárt nem lesz olyan szomorú az aratása a magyarnak.

Most, aratáskor tehát különösen fontos s nem is mulasztom el felhívni rá figyelmedet, édes jó magyarom, hogy csak egy mód van, amelyen javítható a helyzeteden és az egész magyar hazában: ha minden erőddel és tehetségeddel azon munkálsz, hogy kivivjad:

„Magyarország gazdasági függetlenségét!”
Kohányi Gyula.

Az erdélyi ref. egyházgyűlés tegnap folytatta tárgyalásait. Tegnapelőtt délután került tárgyalásra az enyedi kérdés, mely tegnap délben sem nyert befejezést. A vita Zeyk Daniel enyedi kollégiumi főgondnok beszédével kezdődött, ki egyszerű, mesietlen, de annál meggyőzőbb szavakkal kell az enyedi iskola védelmére, s hatását Gyarmathy Zs. a — többség szónoka egyáltalán nem volt képes győngíteni. Horváth Gyula rövid, de hatásos beszédet mondott Enyed mellett. Dózsa Elek után Fogarasi Albert nagyenyedi tanár hivatkozott arra, hogy a Bethlen Gábor fejedelem alapítványát csak a bíróság ítélete adhatja más, mint az enyedi theologia céljaira. Hivatkozott Török József-re, a ki felalította a pesti theológiát, de a körösit nem tette tönkre. Tegnap dé. a nagyenyedi theologia mellett első szónok Csathó János alsófejemgyei alispán volt, a ki után az igazgatótanács javaslatának védelmére maga Szász Domokos állt fel, az ő beszédére Bartha Miklós felelt meg, a ki szétzde a püspök beszédét és az igazgatótanács javaslatát egyaránt. Az ő beszéde után a gyűlést délutánra halasztották, melyen valószínűleg megtörtént a szavazás, a melynek tekintetében irányadó lehet a délelőtti főgondnokválasztás, melyen Zeyk Daniel 20 szavazattal kisebbségben maradt.

Résen legyünk!

— Harcz Prónay Dezső ellen. —

Debreczen, július 8.

(k.) A ki veszélyben látja a maga ügyét nem válogatós az eszközökben.

Szó szerint áll ez a kormányra és pártjára is. Közelednek a választások, a kormánynak süti a tüzes vas a talpát, amelyet a megmozdult magyar nép függetlenségi érzése és lelkesedése melegít.

Minden eszközt felhasznál tehát, hogy a gazdasági és politikai függetlenség helyreállítását célzó nemes mozgalmaknak értelmére lehessen s ez által a maga vékony politikai köpönyegét megmenthesse az idők viharaitól, mert félős, hogy nem lehet már többször kiforgatni, mint eddig tette s az ujművelet alatt szétmállik az egész, — nemcsak a köpönyeg, hanem a posztó, azaz a párt is.

Mit talált tehát ki a legujabban is a függetlenségi párt gyengítésére: ime, olyan dolgot, amelyet ha nem volna kormánypárti lapokban nyíltan tárgyalva és helyeselve, még róla sem volnánk képesek feltenni.

Tudvalevő dolog, hogy Prónay Dezső br. a Magyarországi ágostai hitvallású evangélikus egyház egyetemes főfelügyelője régi kipróbált híve a magyar állam teljes politikai függetlenségének, ezért nem szünnék meg már évek óta, hogy minden eszközt felhasználjanak arra, hogy őt ez állásából kitarják.

Addig, amíg egyházi téren foly a dolog, habár rosszul beburkolt politikai cenzúrával, az egyetemes ág. hitv. ev. egyházbelügyének kellett tartanunk az egészet s mikor Prónay Dezső megunva az áskálódásokat, lemondott állásáról. Ekkor aztan egyháznak egyhangú bizalma visszahelyezte állásába.

Ekképen bebizonyulván, hogy Prónay Dezső br. oly mélyen van az ág. hitv. ev. egyház tagjainak szeretetében befoglalva, hogy

A „DEBRECZENI” TARCZAJA.

Fel Budapestre!

— A debreczeni diákság útja. —

De térjünk vissza Szoboszlóra.

A nap ugyancsak ránk szegezte perzselő nyilat. A coupéknak bádoggal fedele erősen kezdett melegedni s ifjú seregünk a hevenyben elköltött korai ebéd után kezdett megszomjazni.

Ezen a bajunkon azonban csak Püspök-Ladányban birtuk segíteni, de itt az an. alaposan. A pompás ártézi kut vízből 35 percnyi várakozási idő alatt egész seregünk kényelmesen olthatta szomjaságát. De ki is használtuk kellőképpen a kínákozó kedves alkalmat.

Püspök-Ladányban nem csatolták vonatunkat — a mint máskor szokták — a Nagy-Várad felől jövő vonathoz, hanem egész Budapestig külön vonatként haladtunk.

A legközelebbi izgalom, a mely eleve érdeklődő seregünkre várt, a Tisza közeledése volt.

A mint Szajol állomásról kirobogtunk figyelmeztettek bennünkre tanáraink, hogy nem sokára a Tiszához érünk.

Hazánk második folyója, mint mondták most rendkívül alacsony állású volt, de mi ráuk, Debreczeni fiukra, a kik a csolnokázó tónál nagyobb vizet még soha nem láttunk, rendkívül kedvező benyomást tett, és leg-alább én — áhitattal követtem kanyargó futását.

ezen az uton ellenei célzt nem érhetnek; nyíltan támadtak ellene politikai ellenfelei.

Az alkalmat erre a gyalázatos hajszára az a magasztos jelenet adott közvetlen indítókul, amikor Prónay br. kifejezte a főrendiházban a magyar nemzet hő óhaját és vágyát, vajha a király megjelent volna az ezredévi országgyűlésen. Igaz, hogy a kormány fizetett sajtója ezt »vaskos tapintatlanságnak« nevezte, azonban ez egyáltalán nem von le annak magasztosságából, hiszen a rosszul tartott eb még gazdájára is rácsahol.

Hanem az ellen már tiltakoznunk kell, hogy e miatt Prónayt egyházi állásában támadja meg a kormány és pártja, habár most, hogy kisül, ismét egyházi célszavak ürügye alatt s fel kell hívunk hazánk független elemeit, hogy a kormány és pártja által ekképen minden eszközt felhasználó fondoriatok ellen nyílt s sakkal lépjenek fel mindenütt és minden körülmények között, pattanjon vissza a magyar függetlenség minden igaz bajnokának szívéből minden támadás, a mely a függetlenségi eszmék és azok harcosai ellen bármely burkolt, névtelen, vagy nyílt és egyenes támadó alakjában a kormány részéről felénk irányul, mert hiszen ennek más oka nincs, mint az, hogy a ki ilyen eszközökhöz nyúl, annak nincs rendben a szénája.

Csak kitarítás és vigyázat tehát, az erős akarat rövid időn megtermi gyümölcsét s megéri nemsokára: Magyarország függetlensége!

Gönczy-egylet útja.

Debreczen, július 8.

Itthon vagyunk tehát a csöndes otthonban. Lelki szemünk előtt egymás után tűnedeznek föl a szebbnél-szebb képek. Paloták hosszú sorai, gyönyörű tájrézletek, a kirándulások megalapozott mozzanatai, a tevékeny sürgéssforgás, stb. stb. mint megannyi álomképe jelennek meg a közelmúlt napok történetéből melyeknek érdekes epizódjai gyönyörködtet-

Láttam azt a ködbevesző távoli fűzfásort, a mely partját mindenütt árnyékolja s a mely közel három mértföldnyi kanyarulat után alig másfél kilométernyire ahhoz a ponthoz, a hol a vasúti hid átszeli, újra visszatér a vasúti töltés alá. Láttam azt az átvágást, az u. n. »átszott Tiszát«, a mely a hajók és tutajok útját leveszíteni áthasítja a két kanyarág között levő földterületet s az »Alesi pusztából« »Alesi-sziget«-et csinált.

Elértünk tehát a Tisza partjára. Vonatunk nyílegyenes pályán haladván, távolról nem igen láthattuk azt a remek aczéhidat, a melyre e pillanatban ráléptünk. Ha mindnyájunk feje ott nem lett volna is a szűknek es kicsinek bizonyult ablakok közelében, a vonat harangzugásszerű érczes dühörgése figyelmeztetett volna bennünket arra, hogy zongoraszerű üreges területre jutottunk. De mint mondom, ott voltunk mindannyian az ablakok körül, s ki hogy tudott, úgy segített magán, csak hogy minél jobban kihasználhassa a rendelkezésre álló pillanatokat.

Igazán, csak pillanatokat. A majdnem ötszáz méter hosszú hidon másfél percnél is kevesebb idő alatt rohantunk át s utunk most már újra az itt óriás magasságu töltésen vitt tovább. A Tisza jobb partján hatalmas védőgát emelkedik, a melyen át így távolból is érdekes látványul szolgáló zsilipen jut a Tiszába annak a belvízcatornának a tartalma, a mely az u. n. Tiszazug errei és vadvízeit vezet mértföldekre ellátszó egyenes sugarakban a Tisza nagy kapacitású medrébe.

Pár száz méternyi futás után vonatunk most jobbra kanyarodott előbbi irányával

nek, elbájoznak s feledtetni képesek az apró-cseprő tévedések kellemetlenségeit.

Lapunk kerete nem engedi, hogy részletes és kimerítő tudósítást adjak akár az egyetemes tanügyi kongresszusról, vagy annak egyes szakosztályi gyűléseiről, akár az ev. ref. tanítók országos egyesületének közgyűléséről, akár a Péterfi-ünnepélyről, akár a kirándulásokról melyeken tömegesen résztvettünk.

Az ev. ref. tanítók gyűléséről azonban ki kell jelentenem hogy Dr. Kiss Áron megnyitó beszéde. Sinka Lajos és Dobó Sándor nagy hatással és alapos tudással tartott felolvasásai igen emelkedett hangulatban történtek, sőt lelkes-désre fokozták a nagy számmal megjelent tagokat.

Kalvinista Róma tanítóit bizonyára érdeklí a megválasztott tisztikar is, melynek névsorát itt közlöm, tanubizonyosságul ama ténynek, — hogy egyesületünk végleg megalakult.

Elnökök: Dr. Kiss Áron Budapest, Sinka Lajos Krassó. Alelnökök: Szalóky Daniel Csokonya, Simon Károly Hadház. Titkárok: Kiss Sándor Komádi. Jegyzők: Csúrk István Debreczen, Szombathy László Felső-Vály. Pénztáros: David Mihály Debreczen. Választmányi tagok: Tanítók: Józsa Pál Kisujzálás. Kec-kemethy László Mező-Tur. Dobó Sándor H.-Böszörmény. Solyom Antal H.-Böszörmény: Vég István Garam-Lök. — Száz Ferenc Veszprém. Vargha István Nagy Körös, Kutassy Dénes Léva. Filep Endre D.-Patak Almássy Sándor Beregszász. Hajdu László Nagy-Körös, Fogarassy Jenő Arótkő. Farkas Imre Mező-Tur. Csinos József Karancs. Ozsváth János Gyulafehérvár. Tóth István Domsöd. Vidonyi Jenő H. M. Várhely. Csizy Miklós Simoni. Gérecz Károly Sárospatak. Zsemlye Péter Bucs. Horváth István Nyireyháza. Nagy János Bánfalva. Arany Bálint Rinya-Ujlak. Szabó Albert Záhony. Hajdu József Kis-Kereki. Kiss Gabor Okány. David Sándor Debreczen. Makay Zádor D. Ványa. Ritoókh István Kaba. Szabó József N. Zerind. Nemtanítók: Dr. Tisza István Kocsord. Hegedüs Sándor Budapest. Nagy Sándor Agya. Nagy László Budapest. Szabó Adár Budapest. H. Kiss Kálmán N.-Körös. Konkoly Th. Bela Komárom. Szabó János Körös-

csaknem derékszőget alkotva. Ez kedvező alkalmat nyújtott nekünk arra, hogy a jobb oldali ablakokon visszatekintve, egy pillantást vettünk az óriási vasúti hidra, a mely innen úgy tetszik, mintha rész-suton feküdne neki a Tisza partvonalának. Pedig ez csak szemünk csalódása.

De a baloldali ablakok még hálásabb látványt mutatnak. Hiszen egészen észrevétlenül Szolnok városa alá érkezünk, s csak nem kezünkkel érzük el annak kimagasló nagy épületeit, a melyek közül mi reánk könnyen megérthető okokból a legkedvezőbb benyomást az a remek, góth stílusú református templom, a melynek karcsu tornya 42 méter magasban forga a az éber kakast, a mindig vigyázó gondviselés ezen kifejező symbolumát.

Mindnyájunkat meglepett, hogy állomásnak nyoma sincs s vonatunk csak robog tovább, sőt újra vashidon vagyunk, mely a kisded Zagya vizen, — (a mely áradatkor ugyancsak hatalmas folyamává dagad, most azonban ökölnyi libapásztor-gyerekek is átgázoltak rajta) — vizet bennünket.

Egyik vezető tanárunk megmagyarázta, hogy ez az a hely, a hol az 1848-49-iki szabadságharcnak egyik legfényesebb s ránk magyarokra nézve legsikeresebb csatája lefolyt.

De alig volt időnk jól körül tekinteni. Vonatunk még itt is teljes gözzel haladt a varost felkőralakban körülövező pályáján, s minden percben más meg más oldalról tártá elénk Szolnok városát

Végre beértünk az állomásra. Mintha itthon lettünk volna Debreczenben! A pályá-

Tarcsa. Meczner Béla Rad. Kovács Lajos Debreczen.

És most számoljuk be a Gönczy-egylet diszgyűléséről, mely a ref. tanítók gyűlése után 11 órakor tartatott meg azon a helyen, ahol az alsó-szabolcs-hajduvidéki s az országos ref. tanítóegyesületének közgyűlései folytak, t. i. a Lónyay-utcai református főgymnásium disztertermében.

Férfiak és nők, tagok és vendégek sokasága töltte meg a disztermet ott voltak: Szathmáry György min. osztálytanácsos, Wlassits miniszter s államkormányunk képviselőjében, Tóth József kir. tan. pestmegyei tanfelügyelő, Csiky Kálmán egyetemi tanár családjával, Vámosy Mihály a főgymn. igazgatója s e naptól fogva Ferencz József rend lovagja, Dr. Kiss Aron, Sinka Lajos stb. stb.

Kovács Lajos egyesületi elnök megnyitó beszédében az ezereves múltiról s annak tanúságairól tartott hatalmas szónoklatot, melynek gyűjtő hatása több ízben, de különösen a beszéd végeztével szűnni nem akaró eljenzésre és taps-viharra ragadta a jelenlevőket. Költői szépséggel, találó hasonlatokkal és jellemzés-el bővelkedő beszéde végén üdvözölte a kormány képviselőjét s a Gönczy-család jelenlevő tagjait.

Szathmáry György kijelenti, — hogy örömmel jött a közgyűlésre, melynek even tevékenységű működését ő is kiváló érdeklődésben reszesítik. Üdvözlí tehát a maga, a miniszter s a kormány nevében a a gyűlést, melynek munkájára sikert kíván. Ezután Csiky Kálmán, a Gönczy Pál leánya szólalt fel hasonló értelemben.

A következő pont Eötvös K. L. jos tanfelügyelő szabad előadása volt a zeleméri árva és szerethetaz történetéről s a Gönczy Pal ottani működéséről. Ez előadást kívánatos volna egész terjedelmében közzétenni, — mást nem mondhatok róla, Magyarország tanügyi történetében olyan kiváló fontosságot es méltánylást igényel a Gönczy és Karap működése, a zeleméri pu ztai iskola intézménye olyan eredeti, szervezete annyira utánzásra méltó volna még mai nap is, hogy ezen «tanügyi történeti adalékok»-nak szaklapokban való feltárása a tanügyi körököt is meglepné.

A titkári jelentés felolvasása s nehány közigazgatási ügy elintézése után déli 1 órakor véget ért a diszgyűlés.

A társaság 163 tagja közül ki ott maradt, ki előbb haza jött, ki másfelé, de 6-án reggel meg 65-en indultunk utnak a központi pályaudvarról, hogy szekerünk rudját hazafelé irányítsuk.

Mohi.

A városháza ügye.

— A városháza megfoltozására tett ajánlatokról. — Debreczen, július 8.

A városház építésének pályázata ismét eredménytelen lett, mert a híres Debreczen nem kapott más vállalkozót az összes munkára, mint egyet — Miskolcz-ról, az előre hirdetett budapestiek pedig elmaradtak.

A részlet munkára a bontás, föld, kőműves munkára szintén csak egy vállalkozó került felül fizetést kérve, a mely pályázat miután csak engedelmények voltak tehető — nem lett volna figyelembe vehető épenugy az egy ácsmunkavállalkozó ajánlata sem, a kért felülfizetéssel.

Azonkívül a vasmunkára ma érkezett utólagos ajánlat szintén éppen nem vehető figyelembe mert sem a bánatpénzt le nem tette idejében, sem pedig 6-án 5-óráig beadva nem volt. Az üveges munka oly kikötésekkel vállaltatnék, mely a feltételek értelmében egyáltalán nem fogadható el.

A többi munkálatoknál tett engedményekkel összevetve az előbbi szegényes pályázatok — és ha nem tekintünk egyes pályázók megbízhatlanságára, akkor is a legnagyobb eredmény az, hogy a részletekben vállalkozók 300.228 frtért vállalkoznak a írott 302967 frt 30 krt — tevő munkákra, ha most hozzá vesszük a pályázatra ki nem írott 22776 forint értékű munkákat, melyek pedig legalább is 30,000 frtba kerülnek — továbbá költségvetésbe még fel nem vett hátszó épület új falait 6000 frt, és a többi szintén miniszteri végzés szerint létesítendő dolgok árát

mint szobrok diszítés, aranyozás, és csatorna készítésének az árát előirányzat szerint 15,000 frt, lesz az építés főösszege 344,004 frt és nem 310.000 frt, mint a mennyit a közgyűlés engedélyezett. — Ha pedig az összesre vállalkozó ajánlatát vesszük, akkor még 2700 frttal magasabb lesz az összeg.

Ezen összeg még nem foglalja magában sem az okvelen készitendő portálok árát, sem pedig az elkerülhetlenül előálló pótmunkák árát, melyek a legkevesebbet számítva 50—60,000 frtot tesznek ki.

Tervezők nem számoltak a régi kőművekkel sem, melyek a belső falakban keresztül-kasul huzva vannak, s csakis a megbontáskor fogják látni, hogy azok helyett új hengerkőműveket kell készíteni, a mi sokba fog kerülni; azonkívül épen felényi ócska téglá kerül ki a bontásból, mint a mennyi beépíteni tervezett, a hiányzókért, valamint a hiányzó menynezet gerendákért a városnak újakat kell adni — illetve ujnak az árát megfizetni — a mi szinté 20,000 forintra felmehet.

Ezen elősoroltakból világosan kitűnik, hogy mire van kilátása a városnak. 400,000 frtba kerül a megfejelt városháza, a jövő nemzedéknek elrettentő példaul szolgálva.

Ez tehát az eredmény, ily győzelmet csak ellenségeimnek kívánok.

Most már csak arra lehetünk kíváncsiak, hogy miután a városháza építésere megejtett pályázat ismét meddő lett, elkerülhetlenül be kell következnie azon esetnek, hogy az építés ügye ismét a közgyűlés elé terjesztessék, hacsak — mi lehetetlen — a városi tanács a különben veszedelmes felelősséget magára nem vállalja.

Tóth Béla,
építész.

udvaron hajszálalig ugyanolyan fedett csarnok van, mint minálunk s az allomási épületek egyrésze is szakasztott arra — a mintára készült, mint a minőt már otthon is láttunk. Tanarunk megmagyarázta, hogy azért van így mert a régi tiszavidéki vasut. mely Czegledtől Debreczenen — Mi kolozon át Kassáig, más irányban pedig Aradig fuott, valamennyi allomási épületet ugyanez stílusban építette.

De bár a két állomás külsőleg nagy hasonlóságot mutat, forgalom tekintetében a szolnoki még a debreczeni állomásnál is jóval nagyobb.

Azalatt a 15 percz alatt a mi mi ott tartózkodtunk, négy óriási vonat jött be különböző irányból, egy pár pedig már odaérkezésünkkor utra készen várakozott, hogy felvegye a fővonalról a különböző szárnyvonalakra szándékozó utasokat.

A mi hatalmas és ekkor, négy óra után, már farkasívágyu századunk megrohanta a perronon elhelyezett ételraktárt, s kiki a saját erszenyéhez képest vett magának harapni való, sőt többen közülünk, tanáraink engedelmevel, egy-egy pohár sört is ittunk szomszuszagunk csillapítására.

Itt a nagy sürgés-forgásban nagyon kellett egymásra vigyáznunk, hogy szét ne szóródjunk. De tanáraink is mindig a sarkunkban voltak, s magunk is szemmel tudtuk egymást tartani, mert — a mit eddig elfeledtem megemlíteni — mindnyájan még otthon Debreczenben, egyforma piros pántlikát kötöttünk a kalapunkra. Meg is néztek érte bennünket mindentűt!

De ime csengetnek!

Siettünk elfoglalni várainkat. Ekkor történt az a kellemetlen eset, a melyről fentebb már megemlékeztem, s a mely egy berzenkedő utasnak ugyancsak a torkára forrott.

Szolnoktól fogva egészen Ujszászig, mint már Szajoltól Szolnokig is, két sinpár futott egymás mellett, s lépten-nyomon találkoztunk szemből jövő s mellettünk, mint a villám, elrohanó vonatokkal. E nélkül a kettős sinpár nélkül — ugy hallottam — lehetetlenség volna Ujszász—Szajol közt az óriási forgalmat lebonyolítani.

Ujszászon léptünk először az ország első vármegyéjének, Pest—Pilis—Solt—Kis—Kun vármegyének a földjére. Ez is csinos, s a községhez képest igen nagy állomás. Innen ágaznak el a jászági vasutak, egy felé Jászberenynek és Hatvannak, másfelé Jász—Apátinak. Ez az utóbbi csak szárnyvonal és Apátinál vakon végződik.

Most már gyorsan következtek az apró községek. Valamennyi között legnagyobb Nagykáta.

Sok dolog volt, a mi nagyon meglepett bennünket.

Először is a templomok tornyán hiába kerestük a csillagot vagy a kakast, mindenütt csak keresztet láttunk, néhol pláne kettős keresztet.

Ez eleinte nagyon elszomorított bennünket, de később valamennyire megnyugtatót vezetett tararunknak az a magyarázata, hogy ez a nép, mely itt legnagyobb részében idegen eredetű teep-sekből áll, szívében és érzelmeiben hű magyar s apródonként nyelve is simul a mi szebb beszédünkhöz.

A másik felette meglepő dolog mi ránk, debreczeni fiukra nézve az volt, hogy ezeknek az apró falvaknak kised határa olyan keskeny-hosszu parcellákra van hasgatva, mint egy jó szál debreczeni kolbász, s e miatt az egész vidéknek olyan a képe, mintha egy soronként más forma tintával irt óriási dictandó füzeten utaznánk.

Nagy-Kátát elhagyva, elhagytuk az igazi alföldet is, a vidék kezd változatosabbá válni. Előbb csak enyhén emelkedő halmok, majd mindinkább tornyosodó dombok s itt-ott valóóságos hegyek vesznek körül s korlátozzák a végtelenségbe vágyó tekintetünket.

Beértünk a Cserhát völgyeibe.

Utunk észrevehetőleg emelkedik. Tüzzel abrakolt paripánk nehezen liheg s előbbi gyors száguldását mérsékelni kénytelen. Maglódnál értünk legmagasabbra. Innen délfelé tekintve az alattunk elterülő sikon több kies községet látunk, köztük egynek tornyán — ha jól emlékszem, Gyömrőnek hívják — ott ragyog a csillag. Tehát újra közeli rokonság közelébe értünk.

Innen már csak pár percz kellett, hogy elérjük a főváros határát, a melyben azonban még három állomáson kellett megállanunk, mielőtt célunkhoz értünk volna.

De erről holnap.

(Folyt köv.)

Ujdonságok.

* **Személyi hir.** Dégenfeld József gróf népszerű főispánunk a városi bizottsági közgyűlésen szerzett kétes dicsősege után, a kapott gratulációkat kiheverni üdülni tér, illetve visszavonul feketetagi birtokára. Még ma elutazik és ma 11-én visszatér. Kellemes üdülést kívánunk neki.

* **A városháza építésére tett ajánlatok** tegnap felbontatván, ma a nagyobb építető bizottság által vétetnek beható tárgyalás alá a tanács e bizottság meghallgatása után fog határozni ez ügyben. Ennélfogva a nagyobb építető bizottságot ma délután fél 5 órára hívták össze. A tárgyalás eredményéről lapunk holnapi számában referálunk.

* **A törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékének klíngiztatása** tárgyában valamennyi törvényhatósághoz körrendeletet intézett a belügyminiszter. A névjegyzéket melynek alapján a klíngiztatás történik, a jövő hó 31-ig kell az adóhivatalnak összeállítani s az alispán, vagy polgármesterhez beterjeszteni, mely után az igazoló választmányok eljárása következik. A legtöbb adófizető, valamint választott bizottsági tagok végleg megállapított névjegyzékét év végéig kell felterjeszteni a belügyminiszterhez. A nagyvárad adóhivatal már megkezdte összeállítani a legtöbb adófizető névsorát s azt e hó 26-ig előreláthatólag el is készíti.

* **Debreczen népesedési mozgalma,** a múlt hóról a t. főorvos jelentése alapján a következő adatokban tüntethető fel: é l v e s z ü l e t e t: ev. ref. 76 fi, 60 nő együtt 136, rom. kath. 19 fi, 23 nő együtt 42, g. kath. 5 fi, izr. 6 fi, 13 nő, együtt 19, összesen: 166 fi, 96 nő, együtt 262, azaz 1000 lakosra 331 százalék, évi átlagban 3972 százalék, ezek közül törvénytelen csak 36, azaz 20 százalék volt, ami más hasonló nagyságu városok adataival összehasonlítva igen kedvező arányszám s jó színben tünteti fel a mi magyar városunk erkölcsét. — M e g h a l t a k a m u l t h ó b a n: ev. ref. 60 fi, 73 nő, = 133, r. kath. 15 fi, 12 nő, = 27, g. kath. 2 fi, 2 nő = 4, ag. hitv. ev. 1 nő, izr. 7 fi, 8 nő = 15, összesen: 84 fi, 96 nő = 180, azaz 1000 lakosra 2,94% évi átlagban 34,28% s az idegenek leszámításából 34,82%. A születések ezek szerint 22 vel illetve 27-tel mutak felül a halálozásokat, — halva született 5 fi, 6 nő = 11. Ezt mondja a jelentés mi azonban úgy látjuk, hogy a női születések és halálozások száma egyaránt 96, — tehát a jelentés; adata nem áll. Ez azonban csak a kisebb megjegyzésünk. Mi e statisztikából igen szomorú adatokat olvasunk ki így is a város létalapját kepező ev. ref. felekezet híveinek népmozgalmára vonatkozólag, a menyinyben itt a születések mindössze 3 esettel mutak felül a halálozásokat, sőt a meghaltak száma 13-al több, mint az elveszülöttek. Ennek a szomorú aránynak különös okának kell lennie s ezt mi a foglalkozásban véljük feltalálni s azt hisszük, hogy a polgárság zöm, a mezőgazdasággal foglalkozó rész igen kevés veszi igénybe az orvosi segítséget s e nélkül a főnök kevésbé bírnak a betegséggel megküzdeni, a mint a férfiak. Ez azonban igazán csak úgy lehetne kideríteni, ha egy másik statisztikát is, a melyet az anyakönyvi hivatalban ugyis vezetnek, t. i. a h e t é v e n a t ó l e l h a l t g y e r m e k e k s z á m á t b e m u t a o k a m i a g y e r m e k h a l a n d ó s á g n a k o l y a n n y r a f o n t o s é s s ü r g é s m e g g á t l a s á n a k m i e l ő b b i g y o r s k e r e s z t ü l v é t e l e h e z a n n y i r a s z ü k s é g e s. Ajánljuk a t. főorvos ur szives figyelmébe. H á z a s s á g r a l é p t e k: ev. ref. 13, r. kath. 4, izr. 4, vegyes 10, összesen 31 pár.

* **Hitelesítő közgyűlés.** A tegnapi városi díszközgyűlés jegyzőkönyvét ma délelőtt 11 órakor hitelesítették gr. Dégenfeld József főispán elnökle alatt a városháza nagytermében. Ott voltak: M a r k Endre.

* **Szabadságolás és helyettesítések az ev. ref. egyháznál.** Az ev. ref. egyház gazdasági szakbizottsága S i m o n f f y Imre kir. tanácsos főgondnok elnökle mellett tegnap d. u. az egyház tanácstermében ülést tartván, a hosszabb szabadságra eltávozott S z i n a y Gyula orsz. képviselő és gazd. elnök helyetteséül S z i l á g y i Imre helybeli tekintélyes ügyvédet s presbytert választotta meg. Ugyanez alkalommal intézetett el S o m o g y i Pál érdemekben gazdag egyházi főjegyző szabadság iránti kérelme is, kinek két óra terjedő szabadság adatván, a főjegyzői tisztt ellátására J e n e y Miklós egyh. jegyző kéréttel fel. A 4 hétre szabadságot egyházi főpénztárnok J e n e y József helyetteséül pedig H ó d y Béla irodatiszt rendeltett ki. — Egyidejűleg felemlítjük, hogy az egyház kezeleése aia adóit Mária-Terezia-fele árvalartó alaphól a f. év 2-ik felére szóló segélyutalványokat kiadta az árvalügyi bizottság elnöke D i c s ö f f y József és jegyzője Jeney Miklós s ezek szerint 368 árvának 5772 korona segély osztott ki; míg az egyház által ruházott tanuló árva ez évi felszerelésével meghatalmazott küldöttség elnökeül L. N a g y Balint presbiter választott meg.

* **Megyei közigazgatási bizottsági ülés.** A folyó havi megyei közigazgatási bizottsági ülés 13-án reggel 9 órakor lett volna megtartandó miután azonban e napon a főispánnak a katonai vegyes felülvizsgáló bizottságban kell elnökölni, R á s ó Gyula kir. tan. alispán pedig H.-Böszörménybe utazik, az ülés nem lesz megtartatható elnök nélkül. — Így a folyó havi ülést 15-én reggel 9 órára tették át.

* **Az adózók érdekében.** Az 1889, 1897, 1898 évben Varga és Kossuth-utcában kiveendő III. osztályu kereseti lajstrom folyó év július hó 7. illetve 22-én a Hungária épület 2-ik emeletén levő adókövető osztálynál 8 napi köz zemléré kitétetett, és az adókövető bizottság működését a folyó év július hó 15-én illetve 22-én a városháza a kis tanácstermében megkezdte az a l á b b k i t ü z ö t t n a p o k o n r e g g e l i 8 ó r á t ó l a k ö v e t k e z ő s o r r e n d b e n f o g j a m e g t a r t a n i e s p e d i g: a Varga-utcaiaknál f o l y ó é v j u l i u s h ó 15-én 1-től 60 tételig 16-án 61-től 120 tételig, 17-én 121-től 180 tételig, 18-án 181-től 240 tételig, 20-án 241-től 300 tételig, 21-én 301-től 422 tételig. A Kossuth-utcaiaknál pedig: folyó év július hó 22-én 1-től 60 tételig, 23-án 61-től 120 tételig, 24-én 121-től 170 tételig, 25-én 171-től 220 tételig, — 27-én 221-től 405 tételig. — Ennél fogva ügyelmeztetnek a Kossuth és Varga utcaiak kerületben levő III. oszt. ker. adó alá tartozó adózók, hogy a közszemlére kitétt lajstromot saját érdekében megtekintsék. Debreczen sz. kir. város adóügyosztája.

* **Felülvizsgálat.** A katonai vegyes felülvizsgáló bizottság legközelebbi ülését f. hó 13-án reggel 9 órakor tartja meg a Kossuth laktanya VI-ik sz. termében gróf Dégenfeld József főispán elnökle alatt. — A felülvizsgálatra eddig két előállítandó ember van bejelentve, egyik a szabolcsmezei felső dadi járásból, a másik pedig H. Nanásról.

* **Harmadik helyettes anyakönyvezető.** A vármegye mindhárom rendezett tanácsu városában tudvalevőleg maga a polgármester végzi az anyakönyvezetői teendőket is. A nagy népességű hajduvárosok polgármestere hivatalukkal rendkívül el vannak foglalva s a szintén sok időt igénybe vevő anyakönyvezetői teendők végzésére csaknem képtelenek

Egymásután kériek Hajdu-Szoboszló és Nánás városok a belügyminiszteről anyakönyvezető helyetteseket s most Hajdu-Böszörmény is hasonlóképen cselekedett. A belügyminiszter erre vonatkozólag most értesítette R á s ó Gyula királyi tanácsos alispánt, hogy Böszörmény város részére egy anyakönyvezetői állást évi 600 frt fizetéssel a belügyminiszteri tárcza terhére engedélyez. A vármegye közigazgatási bizottsága ugy a nánási, mint a böszörményi anyakönyvezető helyettes kinevezésére vonatkozólag hétfői ülésében teszi meg a belügyminiszternek előterjesztését.

* **Fellebbezések elbírálása.** A H.-Böszörményben a múlt hó folyamán lefolyt városi képviselők választása ellen igen sok fellebbezés adatott be. Ezen fellebbezések elbírálása végett R á s ó Gyula kir. tan. alispán hétfőn H.-Böszörménybe utazik, hogy ott a választási elnökökkel együtt döntsön a megfellebbezett választások ügyében.

* **Közegészség Debreczenben.** A múlt hóban a felnőtteknél kedvezőbb volt, miut májusban, a kiskorúaknál is különösen a c s e c s e m ö k n é l p e d i g k e d v e z ö t l e n e b b, és pedig nagyobb részt bélhurut megbetegedések voltak nagyszámmal, míg heveny-ragados betegség csak szörványosan lépett fel, halállal a vörheny, és himlőbetegségek végződtek.

* **A h. nánási h. anyakönyvezetői állást** tudvalevőleg a belügyminiszter tárczája terhére 500 frt évi fizetéssel rendszeresítette. Miután ez állás betöltése rendkívül sürgős volt, ennelfogva gr. Dégenfeld József főispán elnöki uton F o d o r Gábor h. nánási r. alkapitányt, ki jegyzői oklevéllel bír, terjesztette fel a belügyminiszterhez kinevezés végett. Valószínűleg a kinevezés legközelebb megtörténik, csupán az a kérdés, vajjon törvényes-e ez az ut és nem várhatta volna-e be a főispán a f. hó 15-én összeülő közig. bizottságot, hogy ez határozzon a kinevezésre felterjesztendő személyére vonatkozólag?

* **A városi rend a múlt hóban.** A múlt hónapban mint a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a polgármester jelentette, a városi közbiztonságot a következő adatok mutatják: A rendőrség letartóztatott lopasért 17, kihágásért 87, gyilkosságért 1, összesen 105 egyént; ezek közül 18-at kiadtak a bíróságoknak, a többit pedig a rendőrség saját hatáskörében bírálta el.

* **Egy munkatársunk életveszélyben.** S e b ő k Gyula ismert nevű fővárosi író — a »Debreczen« fővárosi rendes levelezőjének és tudósítójának élete — mint részvétellel értesülünk — komoly veszélyben forgott szombaton éjjel. A Budapestről délután induló gyorsvonattal Sze. edre utazott Gallovich Jenő hirlapíró és Herczegh huszárezredes társaságában. A gyorsvonat épen Vecsés és Szt.-Lőrincz állomások között robogott, a mikor a vonat ablakán hirtelen egy jókora kődarab repült be, fején erősen megsértvén a kocsi-ban ülő író. A teljes gözzel haladó gyorsvonatot azonnal megállították s keresni kezdték a merénylőket, de eredménytelenül. — Czegléden az esetről jelentést tettek az állomás-főnököknek, a mely most a csendőrséggel karöltve kutatja a merénylőket. Tudósítónk most ágyban fekvő beteg, de remélhetőleg mielőbb felgyógyul.

* **Arany János tanítványai** legutolsó összejövetelük alkalmából, a mely Budapesten Arany-szobra leleplezés-ékor történt, elhatároztak, hogy a millenáris évben újból találkoznak Nagy-Kőrösön. Tegnap történt meg az összejövetel. Mintegy 60-an jelentek meg, köztük

Ádám András kuriai és Bakos János kir. táblai bírák, Almasi Balogh Tihamér a népszerű író és orvos, Gaál Ferenc kuriai bíró stb. A régi tanárok, Arany egykor tanártársai közzül, megjelentek Hoffer Endre, a szegedi állami főreáliskola igazgatója és Ádám Gerzson, a nagykőrösi főgymnázium igazgatója. 11 óra tájban jöttek össze a főgymnázium disztermében s innen a ref. templomba indultak, hol részökre külön istentisztelet volt. Azután visszatértek a főgymnáziumba s elhatározták, hogy halhatatlan emlékü tanárunknak Nagy-Kőrösön emlékszóbrót állítsanak. E czélra maguk között mindjárt jelenékeny összeget gyűjtöttek össze. Délben társasbéd volt.

* **Az adóprés Debreczenben,** a múlt hónapban eléggé türethetően működött (már t. i. az adóhivatatok szempontjából), a mennyiben állami adóban befolyt 14703 frt 18¹/₂ kr, hadmentességi díjban 105 frt 61 kr, idegen adó 434 frt 75 kr, végrehajtási költsége: 178 frt 18 kr, utadóban 136 forint 79 kr és 6⁹/₂%-as pótdobban 328 forint 40 kr.

* **Torda-Aranyos vármegye átirata.** Torda-Aranyos megye átirata ma érkezett meg Debreczen sz. kir. város hatóságához. — Partolás és a m. kir. pénzügyminiszterhez hasonló szellemű felirat íratéze czéljából küldi meg a megye az átiratot, melyben a földadó leszállítását kéri. A terjedelmes átirat részletesen megokolván kérést igy végződik: A földadó annyi százalékkal szállíttassék le, a mennyire az adók bevétele a progressiv jövedelmi adó százalékban kiszámítva emeli. Miután pedig ezen adó földadó százalékban kiszámítva emeli s miután ezen progressiv jövedelmi adó bevétele természetesen évről évre emelkedik, szükséges a földadót is időnként, például minden 10 évben azon arányban változtatni s ezzel egyuttal helyes egyensúlyozása lesz, adózásban kifejezve a földjádéknak és tőkejövedelemnek. Az átiratot véleményadás végett kiadták a jog és pénzügyi bizottságnak.

* **Res militares** Debreczen sz. kir. városában a múlt hónapban a következő volt: közös hadseregbeli legénység 1385 ember, m. kir. honvédséggel tartozó legénység 995 ember, ló pedig 233, illetve 185. A lakosságnál elszállásolva volt 8 ember és 5 ló s mint átvonulók: 12 törzs-, 8 főtiszt, 8 ember, 5 ló.

* **Az öngyilkos állapota.** Kecskés János 19 éves csizmadiaség ki hétfőn reggel a tégláskert előtt — mint azt részletesen megírtuk — szerelmi bánata miatt egy hosszú konyhakéssel mellbe szurta magát, — mint a közkórházból bennünkét értesítenek, jobban van. A kés nemesebb szerveket nem érintett, a szív fölött a bordák közé hatolt. Kezelő orvosa dr. Czákó Zsigmond reményt fűz életben maradásához.

* **A gyilkos férj a vizsgálóbíró előtt** — A hétfői rémes feleséggyilkosság tettese, Pálcz Kálmán már a törvényszéki fogház durva vászonruhájában végzi a legnagyobb közönnyel a reá bízott munkát. Minden megindulás nélkül önként jelentette bűnét a kir. ügyész előtt s kérte a letartóztatását. Dr. Simonffy Béla kir. ügyész azonnal átkísértette Harsányi Gusztáv vizsgálóbíróhoz, a ki nyomban letartóztatta s meghozta a vizsgálati fogságot elrendelő végzés. A szerencsétlen véget ért Soltész Mariát tegnap boncolták fel orvos rendőrileg, a melynél Harsányi Gusztáv vizsgálóbíró és Dr. Pillit Zsámuels törvényszéki orvos

voltak jelen. A szennázció ügyben legközelebb teljes en befejezik a vizsgálatot.

* **Jó fogás.** Igen jó fogást csinált ma a rendőrség. Egy két év előtt, 1894. július 19-én végrehajtott rejtélyes lopásról rántotta le a leplet. Ugy történt akkor a dolog, hogy Nagy Tamás csizmadia akkori lakásáról Csokonai utca 1453. sz. házból egy délután mindeideig ismeretlen tettes tüneményes módon kilopott egy nagyobb összegről szóló takarékpénztári könyvet, ezüst óráját, pénztárcáját 20—25 forinttal, — több fehérneműt. — Annak idejében több embert gyanúsított a rendőrség a lopással és kettőt le is tartóztattott, de a vizsgálóbíró bizonyítékok hiányában kénytelen volt őket kibocsátani. Ámbar Nagy Tamásnak gyanúja akkor is csupán egy emberre irányult, a kinek nevét ugyan nem tudta, de nagyon is jól ismerte, de a rendőrség csak haladt a maga útján. Igazán befejezte a rendőrség ebben az ügyben a vizsgálatot, a tettest sehogy sem tudván kézrekeríteni. Tegnap a megkárosított Nagy Tamás a katonai kórház felé járván ott megpillantott, egy embert, a kiből a két év előtti tolvajt vélte felismerni. Közölte e gyanúját a rendőrséggel s onnan Pálfi rendőrbiztos ment ki a tettes elfogatására. Ott találta csakugyan a katonai kórház ajtajában, mivel ott az élelmezési vállalkozónál mint hetes van alkalmazásban. — Mikor ez meglátta a rendőrbiztos és Nagy Tamást felé közeledni megsejtette a veszélyt és futásnak eredt, de Pálfi rendőrbiztos a boldogfalvai kertnél utolérte és letartóztatta. A kapitányság előtt bevallotta, hogy Sallai József a neve, debreczeni születésű, 21 éves ev. ref. vallású. — Beismerte, hogy a lopást ő követte el. Még ma delelőtt átkísérték az ügyészség börtönébe.

* **Os-Budavára Debreczenben.** A Sz. Dávid István nyári udvarkertjében nagy látogatósság mellett működő orfeum-társulat, melyet Angolotti Vilmos sok szakrtelemmel igazgat, érdekes előadásra készül a jövő hét folyamán. A mulatságos dolognak „Os-Budavára az orfeumban” lesz a czíme. A kiváló érdekességű előadás a Magyari testvérek zenekarának közreműködése mellett történik meg. A helyárok ez alkalommal is a rendesek lesznek.

* **Köszönet nyilvánítás.** Mindazok, kik felejtethetetlen kedves kis fiunknak f. hó 6-án történt végtisztesség tetele alkalmával megjelentek s ez által nagy bánatunkban osztozni szívesek voltak, fogadják szívvel jövő köszönetünket, — Debreczen 1896. július 8. Szentgyörgyi József és családja.

* **A kereskedő ifjak jubiláris dalestéje.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző, egyletének dalköre jubiláris dalestélyének programját a következő eg állapította meg: „Elnői megnyitó”, Sesztina Jenő ur által. »Hymnus« Erkel Ferencztől éneklő keresk. ifj. dalköre. »A kereskedő ifjak dalkörének tízéves története« írta és felolvassa Winkler Márton ur. »Balatonidálok« Gaál Ferencztől, éneklő városi dalegylet. »Ünnepi oda« írta és előadja Benedek János ur. »Országos bordal« Ther Károlytól előadja a városi dalegylet. »Népdálok« czimbalmon előadja Bornyász Violácska. »Bucsu« Rigortól előadja a keresk. ifjak dalköre. A meghívók körülből 10—12-én küldetnek szét. Felülfizetések a dalkör zászló alapjára köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Partoló tagok jegyeiket használhatják és ilyenek a pénztárnál válthatók. Belépti jegyek Család jegy 2 frt, személy jegy 1 frt.

* **Elveszett.** A halapi tanyáról egy 3 hónapos fako szőrű pejc-ödör, csilagos homloku, elveszett, a megtaláló illő jutalomban részerül Tóth Ferencznel Miklós u. 1985.

Táviratok.

Megkövezett államtitkár.

Budapest, július 8. (A »Debr.« ered. táv.) Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár vasárnap óta zólyomi választókerületében időzik beszámolókat tartva. — Mikor Gyetván bevégezte beszédét, a község birájával ereszkedett szóba az iskolák államostársáról. Ezt hallva a »papok által már régóta izgatott nép, fenyegetni kezdte az államtitkárt Zsilinszkyt a szolgabíró figyelmeztette a nép hangulatára s óhusság h partelnökkel gyorsan kocsira ült s a vasúthoz hajtatott. — felbőszült és felpalinkázott nép erre közáporral üldözte Zsilinszkyt s ha idejekorau a pályaudvarba nem menekül, agyon kövezik. Egy tüntetőt úgy hajítottak meg, hogy véresen összerogyott. Többeket elfogtak, a vizsgálatot megindították.

Vonat által elgázolt emberek.

Budapest, jul. 8. (A »Debr.« ered. táv.) A déli vasut Bécs—Grác—Göttingi vonalán ma egy gyorsvonat elgázolt egy kocsit nyolc emberrel öt meghalt, három súlyosan megsebesült.

A leszávozott törvény.

Budapest, jul. 8. A »Debr.« ered. táv. A kolozsvári közgyűlésen tegnap d. u. az igazgatótanács javaslatát 127 szavazattal 52 szavazat ellen elfogadták, — igy tehát a nagy-enyedi theológiát áthelyezik Kolozsvárra.

Miért hazudnak a nők?

Tehát hazudnak? Ugy tetszik, hogy igen, de sőt Lombrosó tanár ur állítása és statisztikája szerint majdnem háromszor annyit, mint a férfiak. Az ilyen állítás, főleg ha komoly bizonyítékok kísérik, éppenséggel nincs hivatva arra, hogy megnyugtatólag hasonson a női kedélyekre. Párisban, a hol a Lombrosó cikike primeur-ben jelent meg, zajos boszankodást és visszatetszést szült. A párisi nők roppant haragszanak; egy egész raj nyilatkozat látott napvilágot. Nagy és elkeseredett viták indultak meg a Lombrosó tanulmányának megjelenése óta. A nők megsértődve, szenvednek. És keresik azt a nemes férfit, a ki megvédené őket. Fajdalom, Dumas fiás, az asszonyok e nagy és raffinált ügyvédje nincs többé. Ő kétségtelen lezsfolta volna Lombrosót. Ellenben az új írók legnagyobb része, a kikhez az asszonyok egykedvelt lapja, a védelmet tartalmazó intervjukat ment keresni, kétségbeesett biztonsággal Lombrosónak adnak igazat, — de sőt a tételük bizonyításában egy methodust követnek vele.

Igy első sorban Mercel Prevost. A »Gil Blas« beszéli el, hogy ez a fiatal ember nagyon természetesen találja, hogy a nők többet hazudnak, mint a férfiak. De sőt tovább megy. Szerinte nem hazudnak, csak a nők, gyermekek és a fizikailag gyöngye lények, minden hazugság csiráját éppen a magok gyöngeségében hordva. A nők hazudnak, mert ők a gyöngébbek. A hazugság a fegyverük, a védekezésük az erős nemmel szemben. A hazugság által szánalmat igyekeznek kelteni maguk iránt.

Ime, ez is csak a gyöngeséget bizonyítja. Mert egy »erős« lény sohasem kíván-

hatja, hogy szánják. Azonkívül hazudnak a nők, mert ezt semmiféle társadalmi törvény vagy konvenczió meg nem tiltja nekik. A hazugság nem árt nekik, de sőt néha-néha bizonyos pikáns bájjal ruhazza fel őket.

És Paul Hervieu, a »Tenailles« szerzője hasonló értelemben nyilatkozik. A nők hazudnak, mert a társadalomban alárendelt szerepet játszanak. Így inas, kocsis, szóval bármi néven nevezendő cselédek örökön hazudoznak a gazdájuknak, míg a gazda (oh! Hervieu!) soha egy hazug szót nem ejt. A nők hazugsága továbbá a gyöngének védekezése az erőssel szemben. S itt egy gyönyörű példát idéz Hervieu. Tessenek egy kutyát s egy macskát összehozni egymással. A kutya támadna, de ugyanekkor a macska rém módra felfújja magát, a szőrei égne merednek. Ime ez nem más, mint a fizikumának hazugsága; a kutyával szemben gyöngébbnek tudja magát, a rémes voltanak és szörnyűségének hazugságához folyamodik...

Ennek a bizonyításnak, méltóztatik látni, nincs nagy értéke és alapában véve nem bizonyít egyebet, mint hogy különben igen ügyes írók is mondanak ostobaságot július hónapban. Mindannyian elfelejtik, hogy az okos és ravasz Lombrosó tanulmánya főleg a gonosztevő asszonyokat illeti. Erről csak Maurice Barrés, a »Journée parlementaire« merész szerzője emlékezik meg, miközben a nők kizárólagos hazudozásáról egészen másképp vélekedik, mint Prevost és Hervieu urak.

— Nagy tévedés azt hinni — ugymond a »Gil Blas« hasábján — hogy a nők többet hazudnak, mint a férfiak! Sőt a dolog megfordítva áll. A politikában, a közeletben, a társadalomban, mindenütt, mindenütt, a hol a férfi szerepet játszik, küzd és harcol ezért a szerepért, nem él csak a hazugság rettenetesen pazar fegyverével. Egy politikai programbeszédbe, egy filozóf tanár előadásában, a regényírók könyveiben több a hazugság, mint az összes női lelkében. A férfiakal nem lehet versenyt hazudni. A férfi az élő hazugság. — Ellenben a nő örökre a tiszta hűség, nemes őszinteség emblema fog maradni.

És ezt már nem Barrés mondja.

d.

A beregmegyei ezredévi emlékek.

— Saját tudósítónktól. —

Munkács, július 7.

A munkácsi ezredévi bizottság, július 3-án Lónya y Sándor főispán elnökle alatt a következőleg állapította meg az ezredévi emlékek ünnepélyének sorrendjét:

Július 18-án délután a 3 óra 23 perczkor rendes személyvonaton érkező vendégek, továbbá az ugyan e nap reggel 8 órakor Budapestről induló különvonaton érkező igazságügyminiszter, főrendiházi tagok, országgyűlési képviselők, újságírók stb. fogadása és elszállásolása, kiket a bátyui állomáson Lónya y főispán, a munkácsi állomáson pedig Cséh Lajos polgármester üdvözöl. Délután 5 órakor a küldöttségek tisztelgése az igazságügyminiszternél a Schönbörn gr. kastélyban. 6 órakor katonazene a Főtéren. Este fél 9 órakor a kivilágított város s a három hegycsúcs gyújtott örömtűzek meglepetése. — 9 órakor hangverseny a Csillagszállóban a Munkácsra állítandó Árpád-szobor javára Porzsoltné Lukács Juliska, Vargha Ferenczné urnök, Bartók Lajos s a katonazenekar és a munkácsi dalegyesület közreműködése mellett.

Július 19 én: Reggel katona ébresztő,

fél 9 órakor gyülekezés a munkácsi Várhegy csillag-szanczaik közt. — 9 órakor a Várhegy oldalán fölállított oltár mellett istentisztelet, melyet Firczak Gyula gk. püspök végez, ezután a munkácsi nők által Munkács város részére készített és ajándékozott dísz-zá-zzó megáldása. — Következik az ezredévi emlékoszlop alapkövének letétele ünnepélye, melyet Erdély igazságügyminiszter beszéde nyit meg, mire az oszmány felolvasása, elhelyezése következik s az ünnepséget a munkácsi daloskör éneke fejezi be. Erre a jelenlevők kocsikon Munkácsra mennek, a hol d. e. 11 órakor az Árpád-téren az állandó színház alapkövének letétele, majd 12 órakor az állami leányiskola új épületének alapkövetétele ünnepélye, 1 órakor pedig a Csillag-szállóban lakoma lesz, utána a vendégek a Várhegy mellett levő mezőségen rendezendő néptáncot s a várat majd a környék nevezetességeit, első sorban a beregvári grófi vadászkastélyt tekintik meg.

Július 20-án: Reggel 6 órakor külön vonaton indulás a vereckei szorosban állított emléktábla és onnan a Beszkiden állított határoszlop leleplezési ünnepére. Előbbi helyen Frankovich Antal volóczi gk. leleplez, utóbbi helyen Kórodny Andor és Halkovics Bertalan alsó-vereckei gk. leleplez tart beszédet, előbbi magyar, utóbbi ruthén nyelven. Délelőtt Alsó-Vereckén lakoma. Az emléktábla s a határoszlop leleplezési ünnepélyen résztvesz az egész felvidék ruthén lakossága, kiknek részére Vereckén szintén lesz néptánc.

Fütyül a szél . . .

Az idősok ugyan nem alkalmas e közismertü vers idézésére, de az időjárás igen is alkalmas. Mintha megfordult volna a világ rendje, olyan az időjárás néhány nap óta,

Esik minden felé az országban és nem szűnik meg egy pillanatra sem a legerősebb szél dühöngése, amely vad erővel lekapja a kalapját boldognak-boldogtalannak és azt sem engedi meg, hogy az ember nyugodtan mehesen a dolga után. Éjjelenként azt hiszi az ember, kiseretek járnak, olyan zajt üt a szél, megrázzván ajtókat, ablakokat, miközben szeszélyes melódiákat fütyül el.

Es milyen esztelen!

Ahol asszonyt lát az utcán, utánna fut belekapaszkodik a szoknyájába, jobbra balra ránczigálja és csak akkor engedi tovább áldozatát, ha ennek már egészen kipirossodott az arca, ha a haja köcsös lett és összegyűrt, rendetlen a ruha, melyen kevéssel előbb művészi gondnal voltak elhelyezve a legkisebb ránczok is.

Bizony fütyül a szél és az emberek napnap után lesikvárják, mikor áll be az az idő, amelynek most júliusban, a nyár első hónapjában kellene lennie. Mert rendellenes ez az időjárás, az bizonyos.

Ki látta már azt, hogy júliusban meleg felülöben járjon mindenki és úgy titokban arra gondoljon, milyen hasznos és kellemes a befűtött kalyha. S ha a szél nem fúj, egyszerűen összeállanak ott a magasban csavargó fellegek s esik az eső mindaddig, míg ki nem pihente magát a szél és újra munkájához nem fog.

Az egész országban ez az időjárás járja körübeül már egy hét óta és a meteorológiai jelentések talán még soha sem voltak olyan egyformán, mint most. Szél, eső, eső, szél — ez az, a mit elmondanak, kétségbeejtve mindazokat, akiknek legkedvesebb színük az ég kékje, legjobb barátja a nap melegítő sugara. Most ritkán van ebben részük és már szinte azt várják, mikor kezdenek a fákról sárga

falevelek hullani. Hogy az őszi hangulat teljes legyen, ahhoz még éppen csak ez hiányzik.

Mindez kétségtelenül igen szomorú dolog, de a jóhiszemű emberek mégis azt jósolják, hogy lesz még nyár, lesz meleg, kék ég s talán olyan idő is, amikor könyörögni fogunk egy kis esőért, egy kis szélért, mely lehűtse a forróságot. Azt hisszük ezeknek a jósnak igazuk van! . . . Sőt talán már — mint a jelek mutatják — be is teljesedett.

Törvényszék.

Végzetes szerelmes levél.

Hogy egy szerelmes levél valakinek 11,000 frtjába kerüljön, hallatlan eset és még is megesett. Az eset röviden a következő:

X. Y. urnő, egy fővárosi vizgyógyintézet volt tulajdonosnője, Dr. F. P.-nek, az intézet orvosának, több címen — összesen 11,000 frt'al adása. Ezt elismeri és kötelezi magát közjegyzői okiratban arra, hogy főnti összeget részletekben fogja lefizetni, egyuttal beleegyezik abba is, hogy a zálogjog dr. F. P. javára az ő tulajdonát képező ingatlanokra bekebelezettetik.

Időközben ő nagysága férjhez megy dr. F. P.-hez, de a zálogjog már ekkor be volt kebelezve.

Köztudomásu azonban, hogy nincs rózsa tövis nélkül, innen magyarázható, hogy a házasságok összetűztek és különváltak.

A nő még 1893-ban keresetet indít a budapesti kir. törvényszék előtt a 11,000 frtos zálogjog törlése iránt, becsatolván az alanti levelet, melyben a nő szerint férje »lemond minden igényéről« tehát a 11,000 forintról is. A levél szövege az:

Budapest, 1892. nov. 6. Kedves Bellám! Ha gyönyörűségedre szolgál, hát tudd meg, hogy én még mindig az a nyomoruságos, boldogtalan ember vagyok, mint azelőtt. Egy édes víga zom lehetett volna, a te szereteted, biztatásod, ez sincs meg. Végtelen gyors léptekben hajt a vég elé, utójára is megbocsátok neked lemondok minden igényeimről, kívánom, hogy könnyen felejtse — Petit.

A törvényszék nagyon természetesen nem vette ezt elég alapos bizonyítéknak és fölperest elutasította, az asszony azonban felebbezett és a kir. ítélőtábla előtt meg is nyerte az ügyet. Az ügy a kir. kuria elé kerülven az helybenhagyta a tablai ítéletet, elismervén, főnti levél teljes bizonyító erejét, 236/1896. szám alatt.

Igy került »Petinek« 11,000 frtjába az a drága kis levélke. (Csakugyan drága!)

Ebből az következik, hogy óvakodjunk ezután szerelmes levelet írni.

A m. kir. igazságügyminiszter ur azonban hihetőleg bele fog szólni az érdekes ügybe és véleményt fog adni arról, vajjon egy megtört szív fájdalomt ömlengései szolgálhatnak-e a kir. kuria előtt ily nagy ügyben marasztaló ítélet indokál.

Az áruló 'fotografia Indiszkrét lipótvárosi körökben egy pikáns kis történet jár most szájról-szájra. Szereplői: egy csinos fiatal asszony és egy börténre járó Don Juan. Természetesen nem hiányozhatik a fény sem és a drámából ismert végzet, a melyet ebben az esetben egy amatőr-fotografus képviselt. Az asszonyka egy idő óta feltűnő módon hízlekedett az urának. Papucskot himzett, hálósapkát varrt neki; ebédre elkészítette a kedveucz

eledeleit és vacsora után nem neheztelt meg érte, ha a férj elment a klubba. Férj uram nagyon elégedett volt és viszonzásul megengedte a feleségének, hogy naponként kiránduljon a zöldbe egy kis friss levegőt színi. Így tartott ez a nyár eleje óta és tartott volna tovább is, ha a múlt héten közbe nem jön valami. A férj ugyanis egy vaczi-utcai kirakatban szemlélgetett egy csomó amatőr-fotografiát, amelyek a színes betűkkel ez volt írva: »Budapest vidéke.« Csodálatosképpen mindegyik feivételten ott volt az ő kis felesége, amint kart-karba fonva bizalmasan sétált egy huszártiszttel. Berohant a boltba, összevásárolta mind a fotografiát és elvitte haza a feleségének. Tegnap volt ügyvéd előtt az első békítési ki-érlet.

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet.

107

A táblabíró harca.

(Folytatás.)

Hogy a helyzetről s a bekövetkező eseményekről világos fogalmunk legyen, szükségesnek találok Mártonfy ősi lakának rövid rajzát adnom.

A városka északi oldalán, egy magas dombon állt az ősi lak, nagy angol kertjével, mely az északi hegylánczolat felé terült el. Ez a kastély sajátos keveréke volt a középkori és újabb építészettnek, egy kiegészített s kijavított régi várkastély volt ez s egy szélesen elterülő négyszöglet képezte. A város felé forduló oldalnak közepén állott egy jó széles négyszögű előreszőkellő bástya, vastag tömör falával. Hajdan a vár őrtornya lehetett. Közepén nyílt a kapu gót modoru boltíveivel. A bástya egy emelettel magasabbra nyult fel a többi földszinti épületek fölött s domboru vörös zsindeyes kupolája a bádög esillaggal ormán tekintélyes külsőt kölcsönzött az ódon bástyatoronynak, melynek emeletén a kapu fölött körárcsos erkély állt ki a falból. E bástya jobb oldalán, keletnek terült el a négyszöglet épület fele s a keleti szárny a cseléd lakóosztályt, valamint az istállókat képezte; baloldalán, nyugot felé, a másik felerész, valamint az egész homlokzat, vagyis a déli oldal volt az urasági lakóosztály, melynek belül a nagy bástya mind a két oldalán széles folyosója volt öt-hat lépcső magasságnyira. Az épület homlokzatának két sarkán, a nyugotin és a keletin egy-egy kisebb bástyatornyocska szökellett ki a falból. A nyugoti sarok a félbástyával Berta szobája volt, ki ezt a tornyocskát a gyönyörű kilátás miatt nagyon kedvelte. Ida lakóosztálya a legvégső kertfelőli rész volt s egyik ablaka éppen az észak felé terjedő kertre nyílt.

Az egész négyszögletnek udvarát a nagy bástyától a hátulsó kertfalig egy zöld léczkerítés hasította ketté. Az udvarnak azt a részét, mely a női lakóosztály felé esett, virágos kertté alakították át, közepén Berta kedvelt kis lugasa állott. A másik félrész a gazdasági udvart képezte, melynek közepén állott egy magas galambducz, mi az egész udvarnak kedélyes, patriarchális jellemet adott. Egyáltalában az épület csak kívülről látszott várszerű ódon kastélynak, belül az udvaron széttekintve, kedélyes, derült nemesi kuria volt az.

Ebből a leírásból láthatjuk, hogy az épület megtámadása első tekintetre nem volt könnyű, mert a kerti vagyis északi oldalt kivéve, az épület maga képezett magának védőfalat az udvar három oldalán, a kerti kapun pedig nem lehetett betörni, mert az nehéz vasrácsozathoz készült, s oly magasra nyújtotta éles, hegyes dárdáit, hogy azokon fölmászni már csak azért

is igen fárasztó lett volna, mert ezeket a függőleges dárdákat csak legalul és a kilincs táján tartotta össze egy-egy keresztud, a láb tehát nem talált rajta kapaszkodó alapot. Ha a közép nagybástya erős, tömör kapuval van ellátva, akkor a négyszög-zárlatba bejutni ágyuk és létrák nélkül lehetetlen, mert az ablakok is igen magasan voltak. De éppen az volt a baj, hogy a nagybástyának rozszant fakapuja volt, melyet katonai erő könnyen betörhetett. Mártonfy nyitott házat tartott, sőt egész az újabb időkig a kapuszárnyak ki voltak vetve sarkaikból. A mozgalmas időkben helyre tette ugyan a kapuszárnyakat, de az nem sokkal több volt a semminél. A másik baj az volt, hogy az urasági lakóosztály egyetlenegy ablakának sem volt vasrácsozata, Mártonfy már régebben eltávolította, mert nagyon elsötétítették a szobákat; így ha az ellenség létrával támad, a védőerőt mind az ablakokba kell elosztani, pedig a kapunak és tornácznak tömeges védelemre volt szüksége. No de a híradó nő azt mondta, hogy az ellenségnek nincsenek létrái, a helységben pedig nem talál, mert azokat a lakosság vagy elrejtette, vagy magával vitte.

Most lássuk, mit csinálnak oda benn a kastélyban?

Az öreg ur diszruháját öltötte föl, eselédének is megparancsolta, hogy ünnepi ruhájukba öltözzenek fel. Menyekző lesz, véres menyekző, a menyasszonyi fegyverrel akarják kivívni, hadd lássa hát a völgeny, hogy teljes pompával várják.

Mártonfy mindjárt a veszedelem hírére az épület homlokzatának középbástyája körül mind a két oldalon mintegy négy-öt ölnyire leverette a tetőzet faszindelyét, hogy azon esetre, ha a kelet felől jövő ellenség a hozzá legközelebb eső épületszárnyat felgyújtja, a tűz ne harapódzék fejük fölé a küzdelem főhelyére, hol a füst nagyon megbénította volna a védelmet. Még a gerendákat is leszedette, hogy azokha se kaphasson bele a tűz.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Egy fontos törvény első napjai.

Debreczen, július 8.

Harmincz nap telt el azóta, hogy a mezőgazdasági termékek és cikkek hamisításának tilalmáról szóló törvény érvényben van. Ezen, a fogyasztó közönség érdekeire annyira kiható törvény, közrendészeti haladás egyik fontos vívmánya s hivatva van a közforgalom ez ágában az eddigi s már-már tarthatatlan állapotokat gyökeresen orvosolni.

A hamisítás a mezőgazdaság cikkeiben mindinkább lábra kapott s ugyszólván nyilvánosan üzetett. A szolid termelőt nem védte semmi, a hamisító megtorlás nélkül harácsol. A mindinkább dráguló piacz megbizhatatlanná vált.

Nemcsak a gyári, hanem az áruk kicsinybeni előállítását is szabadon kultiválta az utánzás, a mesterséges sulyszaporítását, a használati érték megtévesztését a roszt és gyöngébb minőségnek elpalástolását s mindezek mellett az áru sem lett olcsóbb a verseny megbizhatóbb.

A hamisítás elhárításáról szóló törvények ezéja tehát, mint azt a végrehajtási rendelet körülírja a jelentékenyebb mezőgazdasági termények, termékek, valamint a mezőgazdaságra fontos cikket közforgalmának hatósági ellenőrzés alá helyezése és azok hamisításának különleges, törvényes intézkedéssel való megtorlása: így a kereskedelem és fogyasztó közönség együttes érdekeinek megvédése.

A törvény nem sorolta föl taxative mi- ket tilalmaz, számolva a közforgalom viszonyaival az összes mezőgazdasági termékekre nincs a tilalmazás kiterjesztve. Olvasóinkat bizonyára érdekelné fogja, melyek a tilalom alá vett termékek. A tej s ennek minden terméke, továbbá zsir, olajneműek, harmadszor gabona és liszt-neműek, konzervált tészta-neműek, továbbá a paprika, vetemény magvak, takarmányfélék s végre a műtrágyák s főleg ez utóbbit kellett állami ellenőrzés alá venni, mert másként ugyan soha sem fognak elterjedni.

Mikor hamisítottak a felsorolt termények és termékek?

Ha nem az illető cikkek természetének megfelelő idegen anyagokból előállított utána- zatok.

Ha sulyszaporítás, minőségük szemre tetszetős emelése végett az áruk idegen anyagokkal kikészítettek.

Ha a mezőgazdálkodására káros anyagokat az esetleg megengedett mennyiségben felül tartalmaznak.

Ha más vagy esetleg hasonló, de használati értékre kevesebb anyagokkal összekevertetnek;

Ha a megjelölt használati értéknél, csekélyebb szállítási értéktartalommal árultatnak; ha megromlott alakban megtévesztésre alkalmas elnevezés alatt árultatnak, ha a közforgalomban elfogadott és értékesebb néven elkeresztelve kerül közforgalomba.

Ha nincs ugyan hamisítás, de oly vidékről termett cikkek gyanánt kerül forgalomba, melynek nagyobb értéke ismeretes.

Ezek a fontosabb tudni valók. Mindenki, tartsa szem előtt érdekeit s éljen megtorlás sal ha kell, mert a törvény a fogyasztót erősen védelmébe veszi.

A máramarosi takarékpénztár ügye.

Máramaros-Szigetrol írja levelezőnk, hogy ott a lakosság nagy izgalommal várja a válsággal küzdő takarékpénztár ügyeinek elintézését. A betevők még mindig ostromolják az intézetet és csoda, hogy zajongás nem üt ki a sok károsult között. A takarékpénztár részvényein, melyek egy év előtt még majd 400 forint érték, most alig lehet száz forintért tul adni és ha gyors és hathatós segély nem érkezik, éppenséggel nem lesz értékük, sőt a betevők pénze is kockán forog. A segély pedig még mindig késik. Sem a kormány, sem a nagy budapesti pénzügyintézetek nem törődnek az ottani dolgokkal, s ügyet sem vetnek arra, hogy mily csapás lesz az egész vármegyére, ha a takarékpénztár a központban mutatkozó általános részvéttelenség és a Szigeten uralgó nagy rémület következtében kénytelen lesz csődbe menni. Valóban érthetetlen az a közöny, amelynek következményeit — félünk — a budapesti dividendákra utazó intézetek is megfogják érezni. És talán az országoknak sincs különös érdekében az, — hogy egy esetleges katasztrófával csorba essék hitelünkön, amelyen ugyanis elég nagyokat ütnek a bécsiék. — Valóban érdekes volna megtudni és a máramarosiakat talán meg is lehetne nyugtatni, ha mielőbb nyilvánosságra hoznák, hogy milyen intézkedéseket tett a pénzügyminiszter arra nézve, hogy a vergődő intézet megmentessék a bukástól.

Budapesti gabonatözsde.

július 7.

A készárutület hivatalos árjegyzései a következők

Table with columns: Buza, kilós, Ár 100 klg., kilós, Ár 100 klg. Lists various types of wheat and their prices.

Kőbányai sertés-piacz.

július 7.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli sulyban) — krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 klgm sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 46-47 krig. 4. Fialat közép (páronként 251-320 klg. — sulyban 47-48 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmig terjedő sulyban) — 46-47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép (páronként 220-280 klgmig terjedő sulyban) 44 krig. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban) 43-44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 200-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban) 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi július hó 6. napján felhajtott — drb. 1896 július 6. napján elszállított 34 drb. 1896 évi július hó 7-ik napjára marad 8283 Sertés forgalom üzletirányzata lanyha

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár. nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gőzmozgató-egyesület „Otthona” a keresk. akad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt: Hétfőn) Csütörtökön) 11-12 óráig. Kedden) Szerdán) 9-11 óráig. Pénteken) Szombaton)

Délután: Minden hétköznap 2-5 óráig. Vasárnap délelőtt 9-12 óráig

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat reggel 4 ó Budapest-felé gyorsvonat reggel 8 ó. 40 p Budapest-Nagyvárad felé délután 12 ó. 36 p. P-Ladány-Nagyvárad felé) délután 3 ó. 48 p. Csak P-Ladányig vegyes vonat. este 8 ó. 15 p. Szatmár-M-Sziget felé délután 4 ó. 07 p. Szatmár-M-Sziget felé este 8 ó. — p. Csak Szatmárig reggel 5 ó. 30 p. Miskolcz-Kassa felé) reggel 8 ó. 25 p. Szerencs-S-A-U.-Kassa felé d. u. este 8 ó. 05 p. H-Böszörmény-B.-Szt.-M. felé máv-ról reggel 5 ó. 28 p. F.-Abony felé máv-ról reggel 4 ó. 42 p. Óhat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u. 4 ó. 12 p. Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.

Budapestre érkezik:

a reggel 4 ó. indul) személyvonat délben 12 órákor. a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután 1 ó. 59 p. a déli 12 ó. 36 p. sz. v. este 8 ó. 10 p. az este 10 ó. 31 p. reggel 5 ó. 45 p.

1) P-Ladánytól gyorsvonat.

2) Közvetlen kocsik Miskolczon át Budapestre.

Budapestről-Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel 9 ó. 40 p. az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u. 2 ó. 15 p. az éjjel 2 ó. 40 p. Személy-vonat este 7 ó. 05 p. az 2 ó. 40 p. sz. v. (Püspökladányig gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p. A reggel 7 ó. 20 p.-kor érk. személyv. este 11 ó.

Debreczenbe érkezik

Budapest-Nagyvárad felől délután 5 ó. 47 p. Budapest-Nagyvárad felől gyorsvonat este 7 ó. 09 p. N.-Várad-P.-Ladány reggel 2 ó. 40 p. M.-Sziget-Szatmár felől reggel 7 ó. 12 p. Csak Szatmárról este 10 ó. 16 p. Kassa-Miskolcz felől) reggel 8 ó. 07 p. Kassa-S.-A-Ujhely-Szerencs felől déli 12 ó. 21 p. Kassa-Miskolcz felől este 7 ó. 50 p. B-Sz-M-H-Böször. felől vásártérre reggel 8 ó. 09 p. máv-ra este 8 ó. 17 p. vásártérre este 6 ó. 40 p. máv-ra este 6 ó. 49 p. F.-Abony felől vásártérre délután 5 ó. 23 p. Óhat-Köcs-Polgár m. á. v.-hoz 5 ó. 32 p. vásártérre reggel 7 ó. 50 p. Derecske-Nagy-Léta felől m. á. v.-hoz 8 ó. p. r. 7. ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.

1) Közvetlen kocsik Bp-ről Miskolczon át.

Advertisement for MATTONI-FELD GISSHÜBLER. Text: A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, amely utókúra gyanánt, ugy esen viz, valamint egyéb savany vizek használata után: a jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Rendeljen (de thermis, Carlsbadensis tractatus) ugy nyilatkozik hogy a Giesshübler savanykut Karlsbad dícsőségére szolgál, s hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. Looschner udvari tanácsos monográfiája (Giesshübler) (Giesshübler-ről.)

Advertisement for paplan-gyár. Text: ELSŐ DEBRECZENI paplan-gyár Debreczen, Széchenyi-utca. Paplanok, madráczok mérték szerint gyorsan és pontosan elkészítettek.

Advertisement for Nemes asztali kövi-rákok. Text: Nemes asztali kövi-rákok. A legdelikátabb asztali minőség, fekete, finomhéjú vörös ollokkal folyton szállít friss minőségben, rögtön a fogás után, kezzesség mellett az eleven érkező ért várm- és portamentesen bárhová 5 kilós kosárkákban (netto 4 klg.) a legjobb csomagolásban: 100-120 drb leves-rák frt 2.80 60-70 » asztali-rák » 3.80 40-45 » solo-rák » 4.80 30-32 » óriási solo-rák ff. » 5.80 HALLER B. Stanislaw (Galicia). A rendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.

Advertisement for Hoffmann és Társa. Text: Mindenféle ipar-, kereskedelmi, gazdasági, ügyvédi és egyéb üzleti könyvek fél, egész vászon, bőrposztó vagy félbörkötésben megrendelhetők és raktáron vannak Hoffmann és Társa könyvnyomdájában DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.